

แคปซูล สารสกัดขมิ้นชัน

ดร. ชฎา พิศาลพงศ์

ขมิ้นชันหรือชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Curcuma longa* Linn. เป็นสมุนไพรที่ปลูกขึ้นทั่วไปในประเทศไทย เหง้าขมิ้นชัน (Turmeric) ใช้ประโยชน์ได้ทั้งเป็นอาหาร เครื่องสำอาง และยารักษาโรค ขมิ้นชันเป็นส่วนผสมสำคัญของผงกระหรี่ที่ใช้ทำแกงกระหรี่ ข้าวหมกไก่ และใช้แต่งสีอาหาร เช่น มัสตาร์ด เนย มาร์การีน ส่วนเครื่องสำอางนิยมใส่ขมิ้นชันลงในสบู่และครีมบำรุงผิว สำหรับการรับประทานด้านยาที่เราเรารู้จักกันดีคือ แคปซูลขมิ้นชันใช้รักษาอาการเนื้องอกเลือด โดยในแคปซูลดังกล่าวจะบรรจุผงขมิ้นชันแห้ง 250 ม.ก. ซึ่งมีสารสำคัญได้แก่น้ำมันหอมระเหยไม่น้อยกว่า 6% และสารที่มีสีเหลืองส้มคือเคอร์คูมินอยด์ (Curcuminoids) ไม่น้อยกว่า 5% (หรือ 12.5 ม.ก. แคปซูล) รับประทานครั้งละ 2-4 แคปซูล วันละ 4 เวลา

มีการศึกษาวิจัยในต่างประเทศ พบว่าสารเคอร์คูมินอยด์ ในขมิ้นชัน มีฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์ต่างๆ มากมาย เช่น ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ ฤทธิ์ลดการอักเสบ ฤทธิ์ลดคอเลสเตอรอลในเลือด ฤทธิ์ป้องกันตับจากสารพิษ และฤทธิ์ป้องกันการเกิดมะเร็ง เป็นต้น ซึ่งจะต้องรับประทานเคอร์คูมินอยด์ในปริมาณมากเพื่อที่จะได้รับผลดังกล่าว ดังนั้นถ้าต้องรับประทานแคปซูลขมิ้นชันที่ไม่ได้สกัดจะต้องรับประทานจำนวนหลายสิบกัปซูลต่อวัน สถาบันวิจัยและพัฒนา องค์การเภสัชกรรม จึงได้พัฒนาวิธีการสกัดเคอร์คูมินอยด์ จากขมิ้นชัน ผลิตเป็นแคปซูล โดยควบคุมให้แต่ละแคปซูลมีสารเคอร์คูมินอยด์ 250 ม.ก. ซึ่งจะทำให้ลดจำนวนแคปซูล ในการรับประทานผู้ป่วยได้รับ เคอร์คูมินอยด์ ในปริมาณที่สม่ำเสมอและลดกลิ่นของขมิ้นชันเนื่องจากได้สกัดเอาน้ำมันหอมระเหยออกไป สารสกัดขมิ้นชันขององค์การเภสัชกรรม ได้ผ่านการทดสอบว่ามีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระและยังได้ผ่านการทดสอบความปลอดภัยในสัตว์ทดลองจากสถาบันวิจัยสมุนไพรกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์¹

สำหรับการทดลองทางคลินิกในผู้ป่วยธาลัสซีเมีย เริ่มจาก ดร.รัชนิกร กัลล์ประวิทย์ นพ.นพดล ศิริชัยรัตนกุล และคณะจาก คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล ได้ทดลองให้ผู้ป่วยเบต้าธาลัสซีเมีย/ฮีโมโกลบินอี รับประทานแคปซูลสารสกัดขมิ้นชัน วันละ

2 แคปซูล ติดต่อกัน นาน 3 เดือน พบว่าช่วยลดภาวะที่มีอนุมูลอิสระสูง (oxidative stress) ลงได้² การทดลองต่อมาโดย นพ.อิศรางค์ นุชประยูร และคณะ จากคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าเมื่อให้แคปซูลสารสกัดขมิ้นชันวันละ 2 แคปซูลแก่ผู้ป่วยธาลัสซีเมียเด็กชนิดเบต้าธาลัสซีเมีย/ฮีโมโกลบินอี พบว่าผู้ป่วย 5 คนในจำนวนทั้งหมด 8 คน มีอายุของเม็ดเลือดแดงนานขึ้น³ ซึ่งในการทดลองทั้งสองไม่พบอาการข้างเคียงใดๆที่เกิดจากแคปซูลสารสกัดขมิ้นชัน นอกจากนี้ผลการศึกษาในหลอดทดลองของ ดร.สมเดช ศรีชัยรัตนกุล และคณะ จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แสดงให้เห็นว่าเคอร์คูมินอยด์สามารถลดระดับของเหล็กที่จับกับทรานสิเฟอริน (non-transferrin bound iron, NTBI) ในพลาสมาของผู้ป่วยโรคธาลัสซีเมียชนิดเบต้าธาลัสซีเมีย และยังเสริมฤทธิ์ของยาขับเหล็กในการลดเหล็กที่จับกับ NTBI ได้อีกด้วย⁴ ขณะนี้ยังมีการศึกษาวิจัยทางคลินิกเรื่องการให้แคปซูลสารสกัดขมิ้นชันในผู้ป่วยธาลัสซีเมีย ในหลายโรงพยาบาล

องค์การเภสัชกรรมได้ผลิตแคปซูลสารสกัดขมิ้นชันและตั้งชื่อว่า แอนติออกซ์ (AntiOx) มีจำหน่ายที่ราคาขององค์การเภสัชกรรมทุกสาขา ทั้งนี้ผู้ป่วยธาลัสซีเมียเมื่อแสดงบัตรผู้ป่วยหรือบัตร VIP Card สำหรับผู้ป่วยธาลัสซีเมียขององค์การเภสัชกรรม จะสามารถซื้อได้ในราคาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- 1) Chavalittumrong P, et al., Chronic t-oxicity study of curcuminoids in rats. Songklanakarin J Sci Technol 2002; 24 (4):633-647.
- 2) Kalpravidh RW, et al., Effect of curcumin as an antioxidant in β -thalassemia /HbE patients.งานมอบรางวัลคุณภาพสมุนไพรไทย ประจำปี 2544 และการประชุมวิชาการขมิ้นชัน กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. โรงพิมพ์ขององค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสพ.), กรุงเทพฯ
- 3) Nuchprayoon I, et al. Curcuminoids as antioxidants improve red cell survival in patients with beta-thalassemia/hemoglobin E. Blood 2003; 102 (11): 33b.
- 4) Srichairatanakool, et al., Curcumin contributes to the in vitro removal of non-transferrin bound iron with deferiprone and deferoxamine in thalassaemic serum, British Journal of Haematology, submitted

